

Авторитетні джерела:

що ними є

і що ними не є

Вікіконференція 2015
Львів

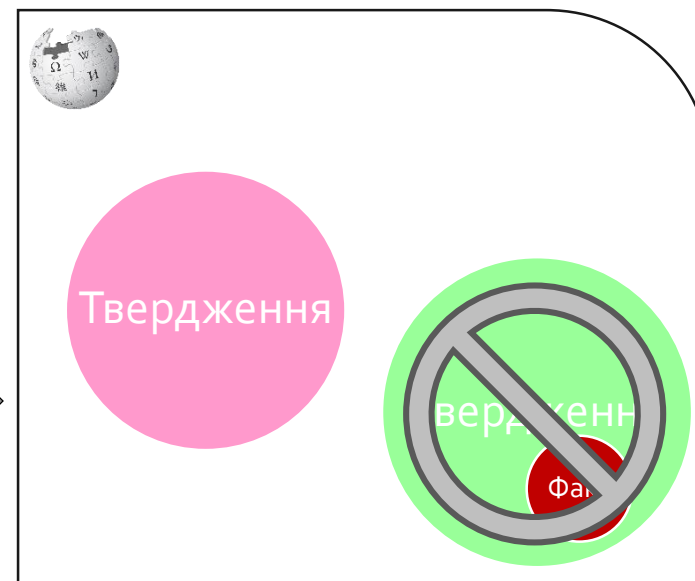
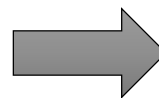
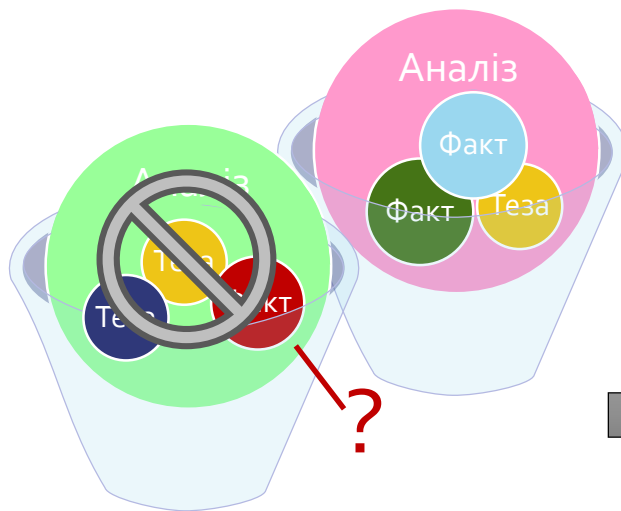
Helixitta

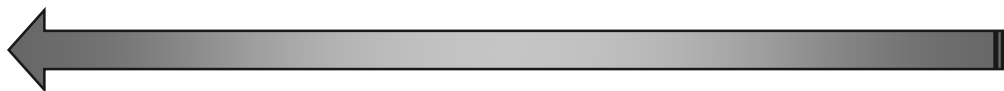
Джерела за первинністю та вторинністю

первинні

вторинні

Інтерв'ю
Новини того часу
Наукові публікації
Щоденники
тощо

Користувачі зі статті у Вікіпедії повинні через вторинні джерела завжди мати змогу дізнатися про використані первинні джерела

Авторитетність джерел

- Основний критерій авторитетності джерел – перевіреність.
- Алгоритм (в ідеалі):
 - Автор тексту перевіряється редакцією;
 - Редакція дбає про свій авторитет як джерела правдивої інформації;
 - У разі публікації інформації, яка пізніше оцінюється як неправдива редакція страждає і більше до послуг цього автора не звертається => залишаються.
- Наукові публікації базуються на принципі рецензованості:
 - Кожна стаття , яку подали в журнал, перевіряється двома (чи трьома) рецензентами;
 - Надаються зауваження, які враховуються і випраляються – за необхідності за допомогою додаткових експериментів.
 - Навіть якщо стаття була опублікована а помилки знайдені потім – стаття відзивається.

Вторинні джерела

Бажані для використання у написанні статей до Вікіпедії. Чому?

- Написання статей на наукові теми:
 - З первинного джерела (стаття у науковому журналі) важко зрозуміти про що йде мова (не спеціалістам з даної теми)
 - Вторинне джерело аналізує декілька публікацій і дає ширший аналіз теми;
 - Менша вірогідність помилки.
- Не наукові теми (наприклад, політичні):
 - Первинне джерело (наприклад, інтерв'ю політика) може містити хибну інформацію;
 - Потрібен аналіз для того, щоб цю хибну інформацію помітити і її вказати.
- З україномовними вторинними джерелами маємо складнощі =(
 - Навмання на них натрапити – не велика вірогідність;
 - Краще спитайтеся у знайомого спеціаліста цієї області (чи у Вікіпроекті/Вікіпорталі)

Практичні поради (ака "що робити?")

- Перевіряти, чи можна знайти в первинних джерелах всі факти, на яких базується аналіз у вторинних джерелах, чи є якісь факти "зі стелі";
- Не варто довіряти тим ЗМІ, які мають занадто крикливі та скандальні заголовки
 - концепція "редакція дбає про свій авторитет і не публікує неперевірену інформацію" тут може не діяти
- Використовувати підручники/огляди по спеціальності: автори підручнику чи огляду повинні мати добре уявлення про що вони пишуть – інакше помилки;
- Не варто використовувати джерела, автори (редакція) яких були вже декілька разів помічені в публікації недостовірної/неперевіреної інформації
- У разі написання статей на наукові теми використовуйте огляди журналів з досить великим імпаکت фактором.
- Зі статті у Вікіпедії через використані вторинні джерела повинна завжди бути можливість дізнатися про первинні джерела. Тобто, жодного твердження "зі стелі"!

Приклади*

- Не можна використовувати заповнену політиком форму для додавання інформації "професор" в параметр | ступінь = шаблону;
- Краще не використовувати огляд авторством фізика, який оцінює історичні і культурні особливості життя древніх слов'ян – він не спеціаліст у цій галузі.
- Можна використовувати повідомлення з новин про кількість жертв повені
 - (якщо цифри декількох незалежних один від одного новинних статей збігаються);
- Не користуйтеся послугам редакції, яка публікує крикливі новини:
 - "Вчені встановили що копія Корану була написана раніше за життя пророка Мухамеда"
 - як радіовуглецеве датування, вік пергаменту: 568-645 рр, (с.з. =606,5 р., визнані роки початку написання Корану – 609 р.)
 - первинне джерело додає: використали лише пергамент а не чорнила (копія могла бути написаною на пергаменті, якому багато років).

* прикладами є придумані історії, будь-який збіг з реальними подіями/особами є випадковістю =)

Спасибі =)

на цьому все...

Джерела цієї презентації

- <http://www.lib.umd.edu/tl/guides/primary-sources>: Primary, Secondary and Tertiary Sources, University of Maryland Library
- <http://libguides.jcu.edu.au/scholarlysources/secondary>: Primary, secondary and tertiary sources: Secondary, James Cook University Library
- http://www.yale.edu/collections_collaborative/primarysources/primarysources.html: What are Primary Sources? Yale University